No. 193 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Donderdag 15 Augustus.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *Breda*, ontvangen hebbende eene missive van den heer Controleur der Directe Belastingen alhier, van den 10den Augustus 1839, n°. 227.

Gezien de wet van den 29ste Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4), houdende belasting op het Personeel.

Maken bij deze aan alle Ingezetenen dezer Stad bekend, dat het primitief kohier, over de wijken C en D, en het voljaars aanvullings kohier, beide Lett. A n°. 1, van de belasting op het personeel voor dezen loopenden jare, op den 2den Augustus door Zijne Exc. den Heere Staatsraad Gouverneur dezer provincie zijn executoir verklaard, en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een iegenlijk na bekomene kennisgeving van zijnen aanslag, verpligt zijn, dien, in voege als daarbij, in overeenkomst met art. 44, der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op poene van parate executie, terwijl de zoodanigen, die hun aanslag-billet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve kosteloos, ten kantore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij die zouden vermeenen dat de aanslag niet overeenkomstig is met hunne opgave, of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen, binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun aanslag-biljet.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze op de gebruikelijke wijze worden afgekondigd en aangeplakt.

BREDA, den 12. Augustus 1839.

DE ROY, vt.

Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 12den Augustus.

De hertog en hertogin *van Orleans* zijn te Vendome en Blois aangekomen; zij schijnen overal door de bevolking met geestdrift ontvangen te worden.

— De minister van Binnenlandsche zaken heeft een rondgaanden brief aan de prefecten gezonden over het gemeentelijk beheer in de departementen en tot voorbereiding voor het budget van het volgend jaar.

— Het *Journal des Débats* behelst heden een vertoog over de kwestie der linnens en van het vlas, welke tak van nijverheid thans zoo wel in Frankrijk als in Belgie, door de overwegende mededinging van Engeland bedreigd wordt. Sedert lang zegt het *Journal* bestond in Belgie de vrees, dat Frankrijk zich aan die mededinging trachtte te onttrekken, door eene verhooging van de inkomende regten op de linnens, waardoor de handelsbetrekkingen van Belgie met Frankrijk moesten lijden. Van daar de vertogen der belgische commissie voor de linnen-industrie bij koning *Leopold*, waarin zij de concessien door Belgie aan den franschen handel sedert 1830 verleend hoog opsomt, en verlangt dat Belgie, ingeval Frankrijk zijne regten verhoogt, weerwraak gebruikt; het denkbeeld eener vereeniging aan het duitsch tolverbond daarbij aan de hand gevende. Het *Journal des Débats* betoogt hierop dat het Frankrijks belang is geen nadeel aan Belgie, als deszelfs naauwste bondgenoot, toe te brengen, schoon het weinig reden had om zich over deszelfs erkentelijkheid te beroemen. In het onderhavige geval moest intusschen Belgie zich niet beschouwen als door den maatregel getroffen, daar de belgische linnens door de britsche concurrentie voor het oogenblik toch van de fransche markten uitgesloten werden, en de verhooging van het regt slechts tijdelijk zou zijn. Engeland kon zich over dit regt (van 15 à 20 pCt.) ook niet beklagen daar de fransche wijnen en brandewijn, met 400 à 500 pCt. in Engeland bezwaard waren; het kon geen verhindering toebrengen aan de hervatting der douane-onderhandelingen tusschen de beide landen, en ook met Belgie tot betere, voor Frankrijk billijker handelbepalingen, dan Belgie aan Frankrijk tot heden nog verleend had, leiden; terwijl, eindelijk, het voor Belgie van veel meer belang was, in naauwe handelbetrekkingen tot Frankrijk te staan dan zich in de armen van het duitsch tolverbond te werpen. Wanneer het handelstelsel van Belgie tegen Frankrijk gekeerd was, zou, vermeent het *Journal des Débats*, de staatkundige breuk ook niet verre zijn.

— Uit Bordeaux schrijft men, dat de jongste aldaar uit Parijs ontvangen berigten, de zekerheid hadden gegeven, dat de koloniale suiker niet bij ordonnantie zou ontlast worden. Onder den handel had zulks eenige gisting verwekt.

— De gedachtenis van *Armand Carrel* heeft nog aanleiding gegeven tot bemoeijingen van de zijde der overigheid. Op het voetstuk van het monument dat men hem te Saint-Maudé opgerigt heeft, heeft de commissie met de uitvoering van het monument belast, de volgende woorden doen plaatsen: » Wanneer er onder de leden der kamer iemand is, die zich door mijne woorden beleedigd gevoelt, dat hij mij voor deze balie aanklage; ik zal verschijnen en mij gelukkig achten de eerste van het geslacht van 1830 te zijn, die protesteert tegen eenen schandelijken moord (zitting van de kamer der pairs van 16 December 1834).” De prefect van policie heeft van de bovengezegde commissie verlangd, dat dit opschrift wierd uitgewischt, doch deze heeft zulks geweigerd, den prefect het regt niet toekenende om te Saint-Maudé gezag uit te oefenen.

— De aartsbisschop van Parijs is bijna weder geheel hersteld.

— De dood van de weduwe van den zanger *Nourrit*, eerst door de dagbladen tegengesproken, heeft zich sedert bevestigd. Men zegt dat de opera eene voorstelling zal geven ten voordeel der nagelatene wezen.

— Het bekende hoofd van de onlusten in Kanada, *Papeneau*, die zich sedert eenigen tijd in Frankrijk bevindt is, zegt men, voornemens in dit land zijn verblijf te vestigen.

— Uit Madrid schrijft men van den 5den Augustus: » De eindelijke stemming voor de cortes heeft heden plaats. Eenige benoemingen zijn reeds bekend, te weten, die van de heeren *Arguelles*, *Mendizabal*, *Contero*, welke de volstrekte meerderheid gehad hebben, terwijl men gelooft dat hunne staatkundige vrienden ook de meerderheid op zich zullen vereenigen. Men zegt algemeen, dat het ministerie voornemens is om de cortes eerst in de maand October of November te openen. De markies *de Casa Irujo* is te Palencia, de graaf *de Toreno* te Oviedo verkozen.”

» Gisteren zijn er depeches van den generaal *O'Donnell* op het ministerie van oorlog aangekomen; de generaal verlangt onmiddellijk twee millioenen realen, zonder welke gelden hij niets van belang kon ondernemen. Het gouvernement vindt zich verlegen om deze gelden aan den opperbevelhebber van het leger van het centrum te zenden, zijnde er kort te voren vijf millioenen aan den hertog der overwinning gezonden.”

» De eerste secretaris der fransche ambassade, *Drouyn de l'Huys*, is hier aangekomen om de functien van het gezantschap tot op de komst van den heer *de Rumigy* waar te nemen. De vorige gezantschaps-secretaris, *E. Perier*, is naar Turyn vertrokken.”

— Te Bayonne zijn de engelsche lords *Harclah*, *Marner* en de markies *Granbey* aangekomen, van het hoofdkwartier van don *Carlos* terugkeerende.

— Men heeft alhier nog geen nadere tijdingen uit het Oosten ontvangen.

— Ter beurze waren heden (12 Augustus) de fondsen genoteerd: 5 pCt. 112, 45; 3 pCt. 80, 35; Nap. R. 100, 30; [illegible] 19 3/4; Rom. L. 103.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 11den Augustus.

Z. K. H. Prins *Alexander* der Nederlanden is den 31sten te St. Petersburg aangekomen.

— Te Töplitz zijn den 4den aangekomen. HH. KK. HH. [illegible]

Prinses *Albert* van Pruissen Benevens Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden.

— Over Hamburg verneemt men, dat uit Petersburg de kolonel, graaf *Rzewuski*, door Z. M. den Keizer van Rusland naar Konstantinopel afgezonden is, om den nieuwen Sultan met zijne komst tot den troon geluk te wenschen. Ook verhaalt men, dat de generaal-adjudant, graaf *Alexis Orloff*, met eene bijzondere zending binnen kort naar Konstantinopel zal vertrekken.

— Bij een keizerlijk manifest is de sedert 1834 aangenomen verdeeling voor de ligting der rekruten in twee gelijke deelen, namelijk in eene noordelijk en zuidelijk, naar de bevolking afgescheidene helft, opgeheven, en thans door eene verdeeling in eene westelijke en oostelijke helft vervangen.

— Uit Hannover wordt gemeld, dat het regtsgeding tegen het stedelijk bestuur een' aanvang heeft genomen. De burgemeester *Rumann* en verdere beschuldigden hadden reeds een verhoor ondergaan. Naar men vernam, had de justitie van de vijftien punten van aanklagte reeds dertien afgewezen, alleen besloten, de beschuldiging voort te zetten nopens de uitgifte der bezwaren van den 15 Junij, en wegens de daarin vervatte beleedigingen tegen regeringspersonen. Intusschen kwamen er steeds dankadressen aan den heer *Rumann*, wegens zijn manmoedig gedrag, en verzoekschriften van onderscheidene steden aan den Koning, tot verandering van het kabinet en herstelling der staatsregeling.

— Van de Servische grenzen wordt gemeld, dat men het berigt had ontvangen, dat de Sultan van Turkye den zoon van Vorst *Milosch* als Vorst van Servie had erkend.

— De Oostenrijksche *Beobachter* deelt thans een door eenen oogetuige opgemaakt berigt mede, omtrent den slag bij Nisib tusschen de Turken en Egyptenaren, welke den 24sten Junij heeft plaats gehad. Daaruit blijkt dat het Turksche leger ongeveer 37,000 man sterk was en 140 kanonnen had; dat de infanterie, uit 23,000 man bestaande, gedurende het gevecht den grootsten moed en koelbloedigheid aan den dag gelegd heeft, maar door de Turksche ongeregelde ruiterij, die aan het vlugten sloeg, in verwarring gebragt en mede tot overhaasten terugtogt genoodzaakt is; dat de Turken, behalve honderd kanonnen, hunne pakgoederen en munitie, aan dooden en gekwetsten 4000 man verloren hebben, terwijl het verlies van *Ibrahim*-pacha op 3200 dooden en gekwetsten begroot wordt, waarvan echter de laatstgenoemden voor het grootste gedeelte doodelijk gekwetst waren. Het verlies van den slag, zegt het berigt, is hoofdzakelijk daaraan toe te schrijven, dat men aan de Europesche officieren geen gehoor gaf toen zij den raad gaven, dat de Ottomannische troepen eene hoogte, die 800 meters voor hun front lag, niet verlaten zouden, en dat zij een algemeenen aanval met de bajonet zouden uitvoeren toen het vuur der Egyptenaren door gebrek aan ammunitie verslapt was, en vier hunner regimenten in verwarring waren."

» Volgens berigten uit Klein-Azie, zegt de *Beobachter* voorts, is het gerucht, dat het 9000 man sterke korps van *Osman*-pacha van Erzerum zich insgelijks verstrooid zou hebben, ongegrond. Het tweede legerkorps onder *Hadschi*-ali-pacha van Konieh, meer dan 30,000 man sterk, is nog onaangeroerd, en de Porte heeft op dit oogenblik nog 80 tot 100,000 man onder de wapenen."

Ook de *Allgemeine Leipziger Zeitung* geeft thans een verslag van den slag van Nisib, zoo dezelve zegt afkomstig van pruissische officieren die den slag bijwoonden. Volgens dit verslag had het kanonvuur der beide legers omtrent twee uren geduurd, zonder dat men elkander wegens den grooten afstand vele schade toebragt, toen zonder eenige aanleiding, op een der vleugels eene brigade, verder volgens eene divisie, daarna de nevenstaande divisie en eindelijk het geheele leger op de vlugt sloeg, zonder dat men zeggen kon, dat zulks door de stelling of manoeuvres der Egyptenaren veroorzaakt werd. Op de vlugt hadden de Turken nog een groot deel van het geschut kunnen redden; de Egyptenaars hadden het turksche leger niet vervolgd, en het geheele verlies der Turken zou slechts een 1000 tal dooden en gekwetsten bedragen hebben. Het turksche leger was na den slag rustig over den Euphraat teruggetrokken. (Dit berigt, ofschoon de verslagen van den slag over Alexandrie en Frankrijk ontvangen, overdreven mogen zijn, komt echter, ook bij de vergelijking van het bovenstaande verslag van den Oostenrijkschen *Beobachter*, als te gunstig voor de Turken afgeschilderd voor.

— In een schrijven uit Malta van den 26sten Julij wordt gezegd dat de rol welke Frankrijk en Engeland bij het verraad van den kapudan-pacha gespeeld hebben, onverklaarbaar is. De admiraals *Stopford* en *Lalande* waren van dien afval tijdig genoeg onderrigt om denzelven te kunnen verhinderen, maar zij hadden daartoe niets in 't werk gesteld; nu kon een algemeene oorlog de gevolgen van deze gebeurtenis zijn." De berigtgever acht de elf engelsche en de zes fransche linieschepen met een twaalftal fregatten, die thans bij de Dardanellen moeten liggen, sterk genoeg om de doorvaart te dwingen en zich met een eskader dat van de Zwarte Zee mogt komen te meten.

BELGIE.

BRUSSEL, den 13den Augustus.

De Heeren *Lahure* en *F. Donnet* zijn benoemd de eerste tot als generaal inspecteur van het loodswezen, de laatste als inspecteur van het loodswezen te Antwerpen, en beide als permanente commissarissen, om in gemeenschap met de nederlandsche commissarissen, het toezigt over de scheldevaart te houden.

— Het *Handelsblad* dezer stad behelst het volgende

» Thans nu het kabinet van 's Gravenhage de keus van zijnen vertegenwoordiger bij ons hof heeft gedaan, is het zeer natuurlijk dat men zich met den persoon bezig houdt, die belast zal worden Belgie te vertegenwoordigen. Het algemeen gevoelen duidt den hertog *van Ursel* aan om deze zending te vervullen; men verzekert dat de aanvankelijke aarzeling van den hertog geweken is, sedert de officieuse onderhandelingen tusschen de beide kabinetten. Men voegt hierbij, dat ons gouvernement voornemens is om het hotel van den hertog aan te koopen, ten einde daarvan een openbaar gesticht te maken, speciaal bestemd voor de bewaarplaats van 's rijks archieven. Het kan niet lang duren of de benoeming zal door het officieel blad vermeld worden; dan zullen alle twijfelingen ophouden."

— Bij een besluit van den 12den is de belgische gezant te Rome, graaf *d'Oultremont* tot officier der Leopolds-order bevorderd. Ook de heer *J. Fallon* is tot officier derzelfde order benoemd; ook een aantal officieren, waaronder de kolonels *Jolly* en *Borremans*, zijn tot officiers of ridders benoemd.

— In den afgeloopen nacht is een groot magazijn, met granen, bieren, enz. nabij de Anderlechtsche poort in brand geraakt en vernield.

— Te Antwerpen stonden heden de Ardoins 18 een zest. ; 18.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 14den Augustus.

Onlangs heeft Z. M. aangewezen het gebruik, hetwelk er kan worden gemaakt van het nog beschikbaar bedrag der 2 ten honderd van de gewone inkomsten der steden en gemeenten, staande ter beschikking van het algemeen bestuur over 1838. In het algemeen is echter aangemerkt, dat deze beschikking afhankelijk blijft van de voorafgaande voldoening der kosten van bijhouding der kadastrale plans of leggers in de gemeenten, overeenkomstig de bepalingen van Zr. Ms. besluit van 13 Januarij 1836.

— Uit 's Hage verneemt men, dat bij de aanstaande heugelijke viering geene naald in de vijvers van het bosch, maar wel eene prachtig verlichte eerepoort nabij de woning van den boschwachter zal worden opgerigt, en dat de vijvers en sommige wandelpaden insgelijks zullen geïllumineerd worden.

— Uit Deventer verneemt men, dat Z. M. dezer dagen van den kunstschilder *L. Meijer* gekocht heeft, de schilderij voorstellende het verblijf der schipbreukelingen van het stoomschip *Willem de eerste* op de rots van Lucipara.

— De kapitein *Veer* van de 10de afdeeling is door Z. M. benoemd tot plaatsmajoor te Venlo, ter vervanging van den kapitein *Laatsman*, die op zijn verzoek op non-activiteit is gesteld.

— Te 's Hage is aangekomen van Londen teruggekeerd Z. K. H. de erfgroothertog *Saksen Weimar*.

— Uit Amsterdam wordt geschreven, dat eerstdaags naar 's Hage zal worden overgebragt om aan HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses aan te bieden een zilveren plateau, als een geschenk der stad Amsterdam aan HH. KK. HH. Dit plateau van zeven bladen kan naar verkiezing verkort of verlengd worden en wordt door 16 pooten als omkrullende bladen gedragen. In het midden is eene vaas, welke prijkt met eene trophée, met de Hollandsche en Wurtembergsche vlaggen. Op den voorgrond van dit midden-ornement ziet men aan weerszijden den Nederlandschen Leeuw, die met zijnen regter voorpoot het wapen van Amsterdam beschermt. Voorts zijn aan de einden van het plateau twee vazen in den ouden stijl; de geheele rand van hetzelve is met arabesken versierd. Het drijfwerk, vooral van het midden-ornement is uitmuntend; de leeuwen zijn zeer natuurlijk en heerlijk bewerkt. Het geheel is een kunststuk, hetwelk toont dat in Nederland kunstenaars zijn, die voor geene vreemden behoeven onder te doen. De vervaardiger van hetzelve is de heer *G. Verschuur*, op het Water, aldaar. Bovendien bestaat het geschenk uit 6 fraai bewerkte, ook met gedreven zilverwerk versierde Candelabres, elk van 7 lichten, in eenen geheel nieuwen stijl vervaardigd, waarbij 24 kandelaars in denzelfden vorm; verder een vierkante ... met eene voorlooplamp, een stuk dat mede uitstekend is bewerkt, waarbij twee groote bladen, eene koffijkan, twee theiers, eene melkkan en suikervaas, benevens twee schildpadden doosjes met vermeil lepeltjes enz. Al deze stukken zijn smaakvol en uitmuntend bewerkt, en doen de vervaardigers derzelve de HH. *Bennewitz en Bonebakker* alle eer aan.

— Gisteren is te Amsterdam in de Luthersche nieuwe kerk, de 55ste algemeene vergadering der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen* geopend, met eene plegtige redevoering door den Weleerw. heer *J. Boeke*, leeraar bij de doopsgezinde gemeente te Amsterdam, als voorzitter gehouden, en ten onderwerp hebbende, het betoog: dat

het doel en de middelen der maatschappij *tot nut van 't algemeen* hare duurzaamheid waarborgen. Deze belangrijke redevoering, ook in verband met de nu en dan wel eens geuitte meening, dat de maatschappij zoude mogen beschouwd worden, haar doel bereikt en hare taak volbragt te hebben, maakte op al de aanwezenden een diepen indruk. Na de redevoering, werd de gouden medaille uitgereikt aan den Weleerw. heer *F. van der Ploeg*, predikant bij de Doopsgezinden te Oudorp, bij Goedereede, voor zijne in het verleden jaar bekroonde verhandeling over het spreekwoord: *zet de teering naar de nering.* Aan niet minder dan 90 personen waren in het afgeloopen maatschappelijk jaar wegens edelmoedige bedrijven belooningen toegekend, welke aan de betrokken departementen ter uitreiking zullen worden toegezonden. De voorzitter bragt de voorzitter eene waardige hulde, aan de verdiensten van den in het vorig jaar overleden hoofdbestuurder *J. Buys* en rigtte ten laatste zijne dankbetuiging aan allen die door hunne tegenwoordigheid op nieuw hun belang in de maatschappij aan den dag legden. De plegtigheid werd door muzijk afgewisseld. Des namiddags ten 1 ure werd met de werkzaamheden in de kerk der Doopsgezinde gemeente, een aanvang gemaakt. Uit het algemeen verslag bleek dat de Maatschappij in het afgeloopen jaar wederom met 5 nieuwe departementen en 216 leden vermeerderd was, terwijl zij het geluk had niet een departement te verliezen; zoodat dezelve dien ten gevolge thans 236 departementen en 13,937 leden telt; voorts had de Maatschappij dit jaar eene nieuwe medaille doen slaan, waarbij tevens derzelver [illegible] waarde eenigzins is verhoogd geworden. Tot hoofdbestuurders zijn verkozen: de heeren *W. H. Warnsinck* en *J. C. Loman V. D. M.* Tot voorzitter voor de Algemeene Vergadering in den jare 1840 is benoemd de heer mr. *J. Smits Verburg.* Vervolgens werd het verslag nopens de prijsvragen opgemaakt.

— Van wege bestuurderen der afdeeling 's Gravenhage van de *Maatschappij tot bevordering der Toonkunst* is, ter herinnering aan het op Vrijdag den 26sten Julij ll. gehouden muzijkfeest, aan al de genen die daartoe hebben medegewerkt, onder dankbetuiging, toegezonden den tekst der uitgevoerde zangstukken, waarbij eene naamlijst gevoegd is van hen die tot den voortreffelijken afloop van dit feest hebben bijgedragen. — Het bestuur voornoemd kwijt zich daarbij tevens van de aan hetzelve, namens HH. KK. HH. den Erfprins en [illegible] van Oranje, opgelegde vereerende taak, en aan allen, wier vereenigde talenten den luister van het muzijkfeest hebben uitgemaakt, de betuiging over te brengen van Hoogstderzelver erkentelijkheid van het blijk van gehechtheid, hetwelk de leden der maatschappij Hem gegeven hebben, door het voorstellen van en het medewerken op een feest, hetwelk ter viering van Hoogstderzelver echtverbindtenis heeft gestrekt.

Uit bovengemelde naamlijst blijkt, dat het algeheele getal medewerkers tot het feest heeft bedragen 168 personen, als 111 zangers en zangeressen, en 57 leden van het orchest. De zangers en zangeressen waren verdeeld als volgt: 26 voor de soprano, 32 voor de alto, 31 voor den tenore en 22 voor den basso. Het orchest was aldus zamengesteld: [illegible] violen, 6 alten, 9 violoncellen, 6 [illegible], 2 fluiten, 2 hoboes, 2 clarinetten, [illegible], 2 trompetten, 4 bazuinen en 1 pauker.

— In de door onze dagbladen medegedeelde zeeberigten leest men: „Het schip *de Stad Schiedam*, kapitein *de Boer*, van Passaroeang naar Rotterdam, te Brouwershaven binnen, heeft, volgens brief van daar van 6 Augustus, na geligt te hebben, dien middag de reis voortgezet, zijnde het eerste schip, hetwelk dit nieuw zeegat is uitgelaveerd."

— Z. M. heeft dezer dagen de volgende octrooijen verleend, als:

Een, voor den tijd van vijf jaren, aan *H. Gerhardt*, te Brussel, domicilium gekozen hebbende ten kantore van *A. P. T. Eyssell*, solliciteur te 's Hage, op de invoering in dit Rijk van eene uitvinding van nieuwe zamenvoeging en verbeteringen aan het stelsel der stoomwerktuigen;

Een, voor den tijd van vijftien jaren, aan *G. de Liansou Clark*, te Brussel, hier te lande behoorlijk domicilium gekozen hebbende, op de invoering van verbeteringen, aangebragt in de zamenstelling van [illegible], muilen, enz., en

Een, voor den tijd van [illegible] *[illegible]*, consul van H. Maj. de koningin van Groot-Brittannie, te Rotterdam, ten behoeve van *G. F. Crosthwaite*, te Londen, op de invoering in dit Rijk van verbeteringen in de zamenstelling en vervaardiging van brandstoffen, alsmede van fournuizen tot gebruik daarvan en van andere soorten van brandbare stoffen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Op den 3den dezer, den verjaardag van Z. M. den Koning van *Pruissen*, hield de koninklijke Akademie van kunsten te *Berlijn* hare jaarlijksche openbare vergadering. Voor eene groote schaar aanzienlijke toehoorders hield de hoogleeraar Toelken eene redevoering: *over den geest der ware kunst en derzelver nieuwe ontwikkeling in Duitschland*, welk onderwerp de spreker aanleiding vond, om de erkentelijkheid der Akademie, door haren hoogen beschermer aan de kunsten verleend, uit te drukken. Bij het verslag over de uitgeschrevene prijsvraag, welke dit jaar het vak der bouwkunde betrof, bleek dat de prijs was toegekend aan den Berlijnschen Architect Runge, aan wien tevens het bewijs van eenen jaarlijkschen onderstand van 750 Rthlr. tot het doen eener kunstreis werd uitgereikt. Ook de Berlijnsche universiteit vierde den feestdag des konings met eene plegtige zitting, waarbij de hoogleeraar Böckh eene redevoering hield: *over de hulpmiddelen, waarmede een vorst in elken leeftijd de wetenschappen kon opbeuren en aanmoedigen, in het bijzonder met betrekking tot 's konings regering en den tegenwoordigen tijd.* — De hoogleeraar in de Arabische taal aan de hoogeschool van Breslau M. Habicht, heeft van wege Z. M. den Koning van *Pruissen*, de groote gouden medaille van verdiensten ontvangen, voor verscheidene door dien geleerde in het Arabisch geschrevene werken, als hulde aan 's mans ijver en geleerden arbeid. — Te *Berlijn* zal met het begin van het volgend jaar eene Duitsche centraalvereeniging tot bevordering der statistiek tot stand komen, om in den kring van dit meer en meer beoefend wordend vak werkzaam te zijn. — Te *Leipzig* zal in het volgende jaar, en wel op den 24, 25 en 26sten Junij, het vierde eeuwfeest van de uitvinding der boekdrukkunst gevierd worden. Eene tentoonstelling van voorwerpen op het vak der boekdrukkunst betrekking hebbende, zal daarbij worden aangelegd; de daarvoor bestemde voorwerpen moeten in tijds aan de commissie voor de regeling van het feest te *Leipzig* toegezonden worden. — In *Saksen* verwacht men, dat in de aanstaande bijeenkomst der standen, eene nieuwe wet op de drukpers zal worden voorgedragen, in meerdere overeenstemming met de deswege door de bondsvergadering genomene besluiten, en waarbij onderscheidene verzachtingen in de tegenwoordige bepalingen, betrekkelijk de censuur, enz., zal worden gebragt.

Frankrijk. — Eene nieuwe opera van Donizetti, waarvan de tekst in het fransch overgebragt is door A. Royer en G. Waes, geheeten *Lucie de Lammermoor*, is dezer dagen te *Parijs* in den schouwburg *de la Renaissance* met den meesten luister opgevoerd geworden. — Ook de vermaarde componist Meyerbeer heeft thans een nieuwe opera voltooid, Karel V geheeten.

Belgie. — Een Gentsch dagblad berigt, dat de commissie, die door koning Leopold benoemd is, om voorstellen tot het invoeren eener eenparige spelling der Vlaamsche taal in Belgie te doen, omtrent de volgende punten is overeengekomen: Men zal den ouden Vlaamschen tweeklank *ae*, dien de Hollanders door de dubbele *a* hebben vervangen, behouden, maar overal, waar die enkele klinker het geluid genoegzaam uitdrukt, hem niet verdubbelen. Men zal dus *tael* en *talen* schrijven. Het door den taalkundige [illegible] voor de tweeklanken *ee* en *oo* gebruikte accent wordt afgeschaft. De commissie schrijft dus, *ik geef*, *ik koop*, zonder accent. De Vlaamsche tweeklank *ue* wordt gebruikt, overal waar de Hollanders de dubbele *u* bezigen. De commissie schrijft dus *vuer*, in plaats van het Hollandsche *vuur*. De drie tweeklanken *ee*, *oo* en *ue* worden, even als de tweeklank *ae*, enkel, zoodra de klinker alleen genoegzaam is tot uitdrukking van het geluid. Men zal dus, zoo als reeds door velen geschiedt, *geven*, *hopen*, *vuren* schrijven. De klinker *y*, van welken de Hollanders hun *ij* hebben gemaakt, wordt behouden; zoo als bij voorbeeld in de woorden *myn*, *pleyen*, *luye*, *vloeyen*, *verstroyen*; maar men vervangt de *y* door eene enkele *i*, aan het eind der twee- en drieklanken, waarop niet onmiddellijk een klinker volgt. Men spelt dus: *ik vlei*, *lui*, *vloeibaer*, *verstrooid*. Nog schijnt het, dat de commissie *de* en *een*, in plaats van *den* en *eenen* voor den eersten naamval van het mannelijke geslacht schrijven zal; bij voorbeeld: *de vader*, *een vader heeft*.

Nederlanden. — Door de commissie van bestuur over de tentoonstelling van voortbrengselen van schilder-, teeken-, graveer-, bouw- en beeldhouwkunst, vervaardigd door levende meesters, zoo binnen als buiten het rijk gevestigd, in den loop der volgende maand binnen *'s Gravenhage* te houden, zijn alle maatschappijen, beoefenaars en aanmoedigers der beeldende kunsten herinnerd, dat alle kunstwerken, de schilderijen, teekeningen en gravures met behoorlijke lijsten voorzien, van den 2den tot uiterlijk den 14den September moeten bezorgd worden, aan het lokaal op den Boschkant, geadresseerd aan de commissie van beheer over de Tentoonstelling.

Dat de [illegible] op het [illegible] ment *der Maatschappij tot Invoering der Zijdeteelt* in Nederland, te St. Michiels-Gestel, geheel is afgeloopen en de [illegible]

gewonnen Zijdepoppen (Cocons) dagelijks worden afgehaspeld, (zie *Bred. Cour.* van 21. Junij, 11, 16, 17, 27, 30 Julij en 1 Aug), zoo heeft men thans eene tweede minder talrijke maar even schoone en bezienswaardige opvoeding van het kosbaar insect begonnen, welke reeds aanmerkelijk gevorderd is en zij welke belang stellen in de zoo nuttige Zijdeteelt en derzelve wenschen te zien, kunnen elke dag op het gezegde Etablissement tevens met het afhaspelen der Cocons ook de opkweeking der Zijdewormen komen beschouwen, zullende de inspinning derzelve binnen zeer weinige dagen beginnen.

Deze tweede latere opvoeding van Zijdewormen strekt ten bewijze dat het in de magt van den Zijdekweeker staat het uitkomen der Eijeren van den Zijdeworm, *even als het uitkomen van hoender Eijeren* genoegzaam naar willekeur te bepalen, zoodanig dat men niet behoeft te vreezen, dat de Eijeren zullen uitkomen, vóór dat er genoegzaam blad aan de Moerbezieboomen en dus voedsel voor de jonge wormen is, waardoor dan tevens de overtuiging wordt bevestigd dat men in ons vaderland even goed de Zijdeworm opvoeden en zijde teelen kan, als in de warmere luchtstreken, daar men de wormen eerst dan kan laten uitkomen, wanneer er genoegzaam blad aan de Moerbezieboomen is.

Ofschoon het echter volstrekt ongeraden is voor hen die geen genoegzame voorraad van Moerbezieboomen hebben, meer dan eene opvoeding te willen beproeven, uithoofde het *herhaald* zoowel als het *te vroeg* plukken van jong geplante moerbezieboomen zeer nadeelig is, zoo wordt door deze tweede opvoeding het ongegronde van het boven aangehaalde vooroordeel *dat in dit land de Eijeren van den Zijdeworm uitkomen vóór dat er blad aan den Moerbezieboom is*, geheel weggenomen en tevens strekt dezelve ten bewijze dat iemand wiens moerbezieplantagien de *noodige uitgebreidheid* hebben en wien het soms aan ruimte der lokalen ontbreekt, deze opvoeding tot twee, ja driemalen in hetzelfde saizoen zoude kunnen herhalen.

St. Michiels-Gestel, den 10. Augustus 1839.

De Directeur van het Hoofd-Etablissement voornoemd,
H. BERAIL.

178ste KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

1ste Trekking.	N°. 13239, een premie van *f* 1000; N°. 3749, een prijs van *f* 4000; N°. 19792, *f* 7500.
2de »	N°. 21930, een prijs van *f* 1500; N°. 7620, *f* 1000; N°. 13737, *f* 1000; N°. 25694, *f* 1000.
3de »	Geene.
4de »	N°. 20617, een prijs van *f* 2500; N°. 20695, *f* 1000; N°. 17247, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS waren heden (13 *Augustus*) genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54$^{15}/_{16}$, ⅞; Kansbill. 26$^{15}/_{16}$; Am. Syndikaat 4½ pCt. 97; dito 3½ pCt. 82; Handelm. 173¾, ⅝; O. Indie 5 pCt. 100⅞, ¾; Rijn Spoorweg 104 drie achtste, ½; Ardoins 18¼; Met. 104⅝; Columb. 21 dertien zest., ¾.

_ GETROUWD:

J. G. DE BOSSON,
Notaris te *Etten*,
EN
L. J. D. DESSENER.

BREDA, den 14. Augustus 1839.

_ De WEDEROPENING DER LATIJNSCHE SCHOLEN alhier, zal dit jaar, wegens buitengewone omstandigheden, in plaats van 2. Sept. geschieden 16. Sept. aanstaande, en, die als Leerling zoude ingeschreven willen worden, kan zich van den 13. dier maand af aanmelden bij den ondergeteekende.

Breda, 13. August. 1839.

TH. VERWAYEN,
Gymnasii Rector.

_ Op een Dorp in *Overijssel*, wordt gevraagd tot MEESTERKNECHT in eene KOOP-SCHOENMAKERIJ, een Ongehuwd Persoon, die als zoodanig gewerkt heeft en de beste Getuigschriften kan produceeren. — Met opgaaf van het te verdienen Salaris adressere men zich met *franko*-brieven onder L^{a}. B. X. bij de Uitgevers dezer.

DEPARTEMENT VOOR DE ZAKEN VAN OORLOG.

OPENBARE VERKOOPING.

De MILITAIRE INTENDANT, belast met de Administrative Dienst in de Vesting *Breda*, zal, ten gevolge daartoe bekomen magtiging van Zijne Excellentie den Heere Generaal der Infanterie, Opperbevelhebber dier Vesting, en overeenkomstig eene dispositie van Zijne Excellentie den Heere Directeur-Generaal van Oorlog, van den 4. Julij 1839, N°. 6, op *Vrijdag* en *Zaturdag* den 16. en 17. Augustus 1839, des voormiddags ten 10 ure, op eerstgemelde datum, aan het Statenhuis in de St. Jansstraat, en op laatstgenoemde datum, aan de Sortie bij de Ginnekenpoort, te *Breda*, in het Openbaar, tegen kontante betaling, Verkoopen: Eene aanzienlijke hoeveelheid goed geconditionneerde, aan het Rijk toebehoorende, APPROVISIONNEMENTS-ARTIKELEN, bestaande in:

RIJST, ZOUT, JENEVER, AZIJN, LAMP-OLIE, TABAK en PIJPEN, alsmede eenig ledig VAATWERK, en eenige GEREEDSCHAPPEN.

Alle welke Goederen, op Donderdag den 15. Augustus, ter plaatse voornoemd, van 's morgens 10 tot des namiddags 5 ure, door een ieder kunnen worden bezigtigd.

Nader onderrigt te bekomen, ten Bureele van opgemelden Intendant, in de Visscherstraat, Wijk C. N°. 323, des voormiddags van 9 tot 12 ure.

BREDA, den 1. Augustus 1839.

De Militaire Intendant voornoemd,
VAN HAEFTEN.

_ De Notaris W. J. VAN VOORST CATSHOEK, residerende te *Tholen*, (Provincie *Zeeland*) zal, op den 5. September 1839, in de Herberg van D. WAGENMAKER, te *Poortvliet*, Veilen, en den 19. daaraanvolgende aldaar Verkoopen:

1°. De HELFT in de AMBACHTS-HEERLIJKHEID van *Poortvliet*, met deszelfs Ambachts-regt en Ambachts-gevolgen, benevens de Visscherijen, Vogelarij, Zwanendrift, Bijenvlugt, Lammer- en Derrie-Tienden, Jagt, Capoenregten, Cijnsen en Erfpacht, Vlastiende van *Malland* en verdere Inkomsten en Regten.

2°. De HELFT in eenen ZEEDIJK, SCHORREN en SLIKKEN, gelegen tusschen die van de Heerlijkheden *Sint Annaland* en *Vrijberge*, onder *Poortvliet*, groot, volgens het Kadaster, 36 Bunders, 35 Roeden, 40 Ellen.

3°. De HELFT in drie Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen en Abeelen Opgaande en verdere BOOMEN, onder *Poortvliet*.

4°. De HELFT in den STEENEN WIND-KOREN-MOLEN van *Poortvliet*.

5°. Een vierde gedeelte in de MEESTOOF, nabij *Poortvliet*.

6°. Vier Perceelen DIJK, beplant met zware Olmen of IJpen, Essen en Populieren Opgaande en verdere BOOMEN, gelegen onder *Tholen*.

7°. 64 Roeden, 44 Ellen ZAAILAND, gelegen onder *Stavenisse*.

Alle welke Goederen zijn nagelaten door wijlen den Heer Mr. M. J. GAASWIJCK, breeder bij uitgezette Biljetten omschreven en waaromtrent nadere informatien te bekomen zijn ten Kantore van bovengemelden Notaris.

_ Men presenteert *TE KOOP*, een VENTJAGERS VAARTUIG, groot acht Lasten, of vier-en-twintig Tonnen, voorzien van goede ZEILEN, staand en loopend WAND, ANKERS, KABELS, TREKLIJN, en wat verder tot zoodanig VAARTUIG behoort.

Te bevragen bij den Heer G. KROON, aan de Zuidzijde van de Haven, Wijk D. N°. 14, te *Bergen-op-Zoom*.

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op Woensdag den 25. September aanstaande, aanvangende des morgens ten *tien* en des namiddags ten *twee* ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *April*, *Mei* en *Junij* 1838, zullende de GOEDEREN daags te voren, te rekenen op dezelfde uren, aldaar te zien zijn.

Men zal de Verkoopbaar Vervallen Panden kunnen lossen, of daarvan de Interessen aanzuiveren, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 17. September te voren.

Breda, den 13. Augustus 1839.

De Directeur,
J. D. M. SNOECK.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.